



INSTITUTIONEN FÖR  
SPRÅK OCH LITTERATURER

**Le monde du sommeil dans**  
*À la recherche du temps perdu* de Marcel Proust

Mersiha Bruncevic

Uppsats för avläggande av filosofie licentiatexamen i romanska språk: franska, som med vederbörligt tillstånd av Humanistiska fakulteten vid Göteborgs universitet kommer att offentligen försvaras fredagen den 10 juni 2016, kl. 13.00 i sal C456 vid Humanistiska fakulteten, Renströmsgatan 6, Göteborg. Ventileringen äger rum på franska.

Opponent: Professor Gro Bjørnerud Mo, Universitetet i Oslo.

Rådgivande betygsnämnd: docent Sonia Lagerwall, Göteborgs universitet,  
fil. dr. Chloé Avril, Göteborgs universitet.

Examinator: professor Ingmar Söhrman, Göteborgs universitet.

**Titel:** Le monde du sommeil dans *À la recherche du temps perdu* de Marcel Proust

**Svensk titel:** Drömvärlden i *På spaning efter den tid som flytt* av Marcel Proust

**Språk:** Franska

**Institution:** Institutionen för språk och litteraturer, Göteborgs universitet, Box 200, SE 405 30 Göteborg

## RESUMÉ

Denna studie kartlägger skildringen av sömn i Marcel Prousts romansvit *På spaning efter den tid som flytt*. Vad som främst karakteriserar framställningen är ett slags rumslighet i bildspråket. I Prousts verk beskrivs sömn som en konkret plats dit huvudkaraktären, Berättaren, beger sig genom att somna. Ord som "värld", "territorium", "land", "trädgård", "lägenhet", "rum" och andra rumsliga begrepp används för att beskriva sömnen. Studiens teoretiska ramverk utgår ifrån vissa narratologiska och intertextuella begrepp som "narratologisk funktion av rumsbeskrivningar" och "intertextuellt klimat".

Efter en första del där denna rumslighet illustreras följer en analytisk del som studerar dess estetiska skiftningar. Sömn kan i Prousts verk ur ett estetiskt perspektiv betraktas som en litterär triptyk bestående av tre estetiska "paneler" som bildar en sammanhängande helhet.

Dessa tre paneler yttrar sig som följer: i den första volymen, *Swanns värld*, framställs sömnen som en helig plats där Berättaren tror sig kunna komma till en himmelsk sfär i vilken den konstnärliga inspirationen och den svunna tiden kan återfinnas. Den första stilistiska ändringen sker i volym två, *I skuggan av unga flickor i blom*, där sömnen upphör att manifesteras sig som en helig plats och snarare blir en profan plats där kroppens fysiska drifter hamnar i fokus. Denna andra estetiska tendens fortsätter genom de centrala volymerna av verket ända till *Den fångna*, där ännu en förändring sker och sömnvärlden till slut blir en relativ plats som inte längre endast är knuten till den sovande kroppen. Det blir allt svårare att urskilja när Berättaren sover och när han är vaken, var hans sömnvärld börjar och det vakna livet slutar. Berättaren tycks slutligen befinna sig i ett sömngångaraktigt tillstånd som överskrider gränsen mellan drömvärld och vaket tillstånd.

**Nyckelord:** Marcel Proust, sömn, drömmar, intertextualitet, narratologi, romantiken, modernism

## SUMMARY

The present study examines the representation of sleep in Marcel Proust's novel *In Search of Lost Time*. It highlights the spatial nature of the imagery employed in depicting dreams, sleep and oneiric phenomena. In Proust's novel a dreamscape is presented wherein the main character, the narrator, enters by falling asleep. Words like "world", "territory", "country", "apartment", "room", "chamber" and other similar terms are used in order to describe the world of sleep. A theoretical framework that brings together certain narratological and intertextual concepts such as "the narratological function of spatial representations" and "intertextual climate" is utilised in examining this particular phenomenon in Proust's work.

After an introductory part of the study where the spatiality of sleep is illustrated, a second analytical part is developed, which discusses the aesthetic shifts that occur in terms of the spatial imagery of the dreamscape. Aesthetically speaking, sleep in Proust's novel can be read as a literary triptych consisting of three stylistic "panels" which together form a cohesive unity.

The three aesthetic panels manifest themselves in the following manner: in the first book of the *Search*, *Swann's way*, the young narrator experiences the world of sleep as a sacred place in which artistic inspiration and lost time may be found. The first shift in aesthetics occurs in the second volume, *In the Shadow of Young Girls in Flower*, where sleep no longer appears as a sacred realm but becomes rather a transgressive space in which the body's carnal impulses come to the fore. Finally, in the third movement, from *The Prisoner* and onwards, the world of sleep becomes an uncertain space where the relativity of reality becomes highlighted by the fact that the narrator is no longer able to distinguish between sleep and wakefulness, between dream and reality. In the end, the narrator becomes a sort of somnambulist – awake and asleep at the same time, teetering on the border between the two worlds of sleep and of reason.

**Key words:** Marcel Proust, sleep, dreams, narratology, intertextuality, romanticism, modernism